

העלון יוצא לעילוי נשמת מזיאנה נג'ימה בת חנינה לבית זוזאן ע"ה, ובעלה מיקיץ כצאני רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית נאמן

פרשת מסעי, ג' אב התשע"ט

ניתן לשמוע בשידור ישיר את שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה. או ב'קול נאמן': 079-9-367-367 או ב'קול בית נאמן': 079-9270505

בשעה 22:00

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

נושאי השיעור:

א. צריך לגוון בדרשה. ב. קופת הצדקה "שותפים". ג. הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל. ד. חיזוק האמונה מעליית האדם לירח. ה. אכילת בשר בתשעת הימים (ביום חול, בשבת, בסעודה רביעית ולחולה). ו. פסוקי הפטרה מדברים על הדור הזה. ז. "כל מבקשיה לא ייעפו בחודשה ימצאוה". ח. קינות תשעה באב והרגשת החורבן. ט. באיזו שנה היה החורבן? י. אמירת שירת האזינו בתשעה באב. י"א. הנחת תפלין בתשעה באב. י"ב. באיזו תפלה אומרים "נחם"? י"ג. האמונה בביתא המשיח.

שעבר ניתוח, יש שני סוגי אנשים בזה, אחד אומר לו: עשית ניתוח בשתי הרגלים? רגל אחת אני טובל, זה לא מספיק. והשני אומר לו הפוך: כואב לך? זה מבין. אדם צריך להרגיש את השני. אם אינך מרגיש אתה יכול לשתוק ולא חייב לדבר בכלל, "מלה בסלע משתוקא בתרין" (מגילה י"ח ע"א). לכן כל מי שרודף אחרי ואומר "תן לי ברכה", צריך להבין שלכל דבר יש זמן ועת.

התרמה לקופת "שותפים" ותיקון חצות בכותל

ג. השבוע אנחנו עושים התרמה לקרן הצדקה של הישיבה "שותפים", ועשו רעש גדול מזה. שמו תמונה שלי, אבל לא ביקשתי לא חשבתי ולא דרשתי כלום, רק הם עשו את זה. ההתרמה ביום שלישי ורביעי, ומי שיכול לתרום תבוא עליו ברכה. צריך לדעת שההתרמה הזאת "שותפים", וכל מי שתורם יהיו לו זכויות מסוימות בזה. ביום חמישי עושים בכותל המערבי "תיקון

סובל כאבים, אין לך מה לעשות? אדם צריך להבין את זה. 4. אדם אחד בא אלי ואומר לי: תן לי ברכה, כי הבן שלי לומד בישיבה מסוימת, וראש הישיבה שם גירש אותו. נו, מה אעשה לך? וכי ראשי הישיבות מונחים בכיס שלי? ואם אתן פקודה להחזיר אותו הם יתייחסו אלי בכלל? פעם הרב עובדיה ע"ה כתב מכתב למישהו בעיריית בני-ברק, על ילד קטן שהיה לומד במקום מסויים והוציאו אותו, וכתב להם להחזיר אותו. אני הייתי עושה מסגרת למכתב הזה, והוא לא התייחס אלי בכלל. לכן תשבור את הראש איתם. אילו היתה לנו ישיבה אחת בארץ ישראל אתה צודק, אבל היום ב"ה יש מאות ישיבות כאן, אז תמצא מקום מתאים לבן שלך. ויש עוד טפשות, שאנשים חושבים להעלות את הילד בדרגה בשביל ה"שידוכין" (מלעיל), ומעבירים אותו לישיבה אחרת טובה יותר. אחד סיפר לי שהבן שלו למד בישיבת אור ישראל (של הרב נוימן בפתח תקוה), והוא היה בסדר גמור שם, אבל רצה לשים אותו בפונז' כדי שיהיה "גאון עולם". לקח אותו לשם. אבל הוא נעלב מכל מיני בחורים שם, וכן עשרים וארבע היה חולה נפש, ונמצא בבית חולים לאנשים כאלה. למה העברת אותו לפונז'?! כל אחד לפי כחו מעלתו וגדלו. אדם שבא אלי ואומר לי: אני אביא את הבן שלי לישיבת כסא רחמים, אני עונה לו: אם הוא מסתדר טוב בישיבה שלו, תשאיר אותו שם. אתה עוקר שתיל ובטוח שיצמח טוב במקום אחר, מי אמר לך?! אדרבה בישיבה היום יש לו חברים ושיטה, תתן לו להישאר כאן. אחרי כמה שנים, אם ירצה לשמוע לימוד אחר או שיטה אחרת, בבקשה. אבל אל תעקור שְׁתִיל כשעודנו רך. צריך להבין את זה. היום אנשים עושים הכל רק בשביל הפרסומת, אבל היה לא שיה כלום. ויש חכמים גדולים שהלימוד שלהם היה פשוט ביותר. אחד מהם רבו של הרב פיינשטיין, רבי פסח פרוסקין. לפני כמה שנים קראתי עליו בספר "מריצי תורה ומוסר" (ח"ב עמ' קס"ג), שהוא היה נחשב תמים ולא מבין כלום, ובלילה אחד בכה הרבה על יד ארון הקודש, ולמחרת השתנה הכל "ויהפוך לו אלקים לב אחר" (שמואל א', י"ט). אבל היה רק בפשט. ובפשט הזה העמיד תלמיד "גדול הדור". לכן אדם לא יחשוב שכאשר עושה פלפולים גדולים הוא נחשב גדול, אולי אתה עושה "בלבולים" בב"ה... וגם בערבית אין פ"א אלא ב"ה, "פה להם ולא ידברו" (תהלים קט"ו ה'). לכן תלמד איך שאתה לומד, ואם הבנת יפה את הגמרא רש"י ותוספות ומפרשים זה מספיק. אם אחרי כמה שנים תרצה להתקדם יותר בשיטות אחרות, אין הכי נמי. צריך ללמוד ולהבין את הדבר הזה.

"מעט צרי ומעט דבש"

א. שבוע טוב ומבורך. קודם כל, תודה רבה לאלה שדיברו בשלושת השבועות האחרונים, והחזיקו את המקום הזה. צריך לדעת לגוון בשיעור כמו הדרשה של רבי דוד עידאן שליט"א בשבוע שעבר, שמגוונת גם בהלכה וגם באגדה, וגם בסיפורים על החפץ חיים וחכמים אחרים (לא שמעתי במוצאי השבת אבל קראתי בעלון ביום חמישי). וצריך לעשות ככה, גם כדי שיתפסו יותר את הדברים. אני זוכר שהרב עובדיה ע"ה היה נותן שיעורים בישיבת רשב"י, ופעם (באלול תשל"ג) אמר לי: מחר בערב אני צריך לתת שיעור בבת-ים (אצל הרב דניאל לוי מחבר ספר "כרם דל"), אבל יש לי אירוע ולא אוכל לבוא לשם, תלך ותגיד להם כמה מהלכות ראש השנה, אבל בתנאי "מעט צרי ומעט דבש" (בראשית מ"ג א'). אם אדם יאמר רק הלכות ופלפולים, חצי מבית הכנסת ירדמו או שיברחו משם...! לכן אדם חייב לגוון בזה.

אדם צריך להרגיש את השני

ב. "וריוח תשימו בין עדר ובין עדר" (בראשית ל"ב י"ז). לפעמים אני מקבל טיפולים שש שעות רצופות, ואני נחלש הרבה מזה. אבל כתוב "תערוך לפני שלחן נגד צוררי" (תהלים כ"ג ה'), שלחן אותיות נחלש, תהפוך את הנחלש ותבוא לשלחן הזה... ב"ה. לכן בין גברא לגברא ובין טיפול לטיפול, אני יכול לבוא לומר כמה מלים כמה שאפשר. היום יש כאלה שרואים אדם חוזר מטיפולים, ומתנפלים עליו: ברוך רופא חולים, ברוך רופא חולים. אמרתי: "ברוך רופא חולים" ראשי תיבות ברה, עוד מלה אחת אני בורח מכאן...? אדם צריך להבין את השני, ואי אפשר לעשות דבר כזה? כאשר תראה אדם

1. הרב ע"ה מספר על שני אברכים שרצו להשיא את הבנות שלהם, אבל לא היה להם כסף לזה, ונסעו לחוץ לארץ. הראשון היה לו לשון לימודים והדברים שלו מתוקים, והשני היה יודע לפלפל בגמרא וקושיות רבי עקיבא איגר וכו'. הראשון דיבר בבית הכנסת, ועשה מגבית עד שכיסה את כל ההוצאות. ואילו השני היה מדבר, והאנשים יוצאים מבית הכנסת. בסוף נשאר הגבאי, ובא לצאת ואמר לו: כבוד הרב, אל תשכח לסגור את הדלת... 2. לפני כמה שנים עברתי ניתוח במפרק של הברך הימנית, ואחרי הניתוח העבירו אותי לחדר אחר במחלקה (נדמה לי בבית החולים אסותא), ואני "נים ולא נים תיר ולא תיר", היה שם יהודי אחד בשם יצחקיאן שאומר לי: ברוך רופא חולים. נכנסתי לחדר, ושוב הוא אומר לי: ברוך רופא חולים. אחרי הצהריים, שוב אומר לי: ברוך רופא חולים. ולמחרת בבוקר שוב בא ואומר לי: ברוך רופא חולים. אמרתי לו: די מספיק, "ברח דודי" (שיר השירים ח' י"ד)... נזכרתי שאבן עזרא (בראשית ל"ו י"א) כתב על אחד בשם "יצחקי" (השם של היהודי הזה דומה לשם יצחקי) שהיה עם דעות לא בסדר (כנראה קראי), "הכי קרא שמו יצחקי כי כל השומע יצחק לו". 3. אחרי ניתוח אדם שוכב וסובל יסורים, ובא אחד ואומר לי: יש לי קושיא על מה שכתב הרב עובדיה, למה הרב אומר שהציציות יהיו מכוסות, והרי מה שהפוסקים כתבו ככה זה בגלל הפחד מהגוים. חזק וברוך... שמעתי את הקושיא הזאת ממנו מאה ואחת פעמים, מה אתה מחדש לי אותה עכשיו? ומי אמר לך שזה בגלל הפחד של הגוים?! וכמה פעמים אמרתי לך, תפרסם את זה ואנשים יקראו ויענו לך על זה. אתה לא רוצה לפרסם, ומצאת את הזמן המתאים דוקא כאשר אדם

עיצוב גרפי: חננאל 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:54	20:07	20:46
19:11	20:09	20:43
19:02	20:10	20:44
19:10	20:08	20:42

להקדשות והנצחות: 052-7430552 | עורכי: הרב'ג אביחי טעדון, שלם דרעי, משה חזקא שליט"א | עריכה ובקורת: הרב'ג רבי אלעד עידאן שליט"א

עלון פרשת דברים הוקדש להצלחת רשת חנויות הדלק seven רשת ששומרת שבת בכל סניפיה

לחיות שם בני אדם, כמו שיש בכדור הארץ. וראו בטלסקופ מקום גבוה ואמרו שזה בניינים שבנו בני אדם שם. אבל התברר שהכל הבל, שטויות והבלים. הירח **מסתובב כי יש מי שמסובב אותו**, וכמו שהרמב"ם (פ"א מהלכות יסודי התורה ה"ה) כותב: והוא המנהיג הגלגל בכח שאין לו קץ ותכלית? ולכל אחד מהכוכבים יש מסלול שהולך בו בדיוק, ולא מחסיר ממנו אפילו שניה אחת משנה לשנה. ויש זמנים לחמה ולירח. מי מסובב אותם? תקח את כדור הארץ והאבנים שלו, וכי יש להם שכל ודעת לעשות את זה? אלא יש מי שמסובב אותם. צריך להכיר שיש בורא לעולם. כמה שיברחו מזה, לא יעזור להם כלום. "אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח" (תהלים קל"ט). לכן יום ששה באב תשכ"ט, מחזק את האמונה של ישראל, שהיא אמת בלא הכי, בלי שיסכימו עליה שופטי בג"ץ וכיוצא בהם, אנחנו לא מחכים להם. כתוב "נשכימה לכרמים" (שיר השירים ז' י"א), לא נסכימה לכרמים... ולא אכפת לנו מהם.

אכילת בשר בסעודה רביעית

1. המנהג פשוט שלא אוכלים בשר בימים אלו (ע"ש י"ע סימן תקנ"א סעיף ט'). **האשכנזים** מחמירים מראש חודש עצמו (מ"ב ס"ק נ"ח), ואנחנו **הספרדים** יום אחרי ראש חודש (ע"י הגהות א"מ במ"ב שם). **בשר שנשאר מהסעודות בשבת הזאת** (פרשת מסעי), **האם מותר לאכול אותו בסעודה רביעית** או לא? **הרב חיד"א ע"ה** (ברכי יוסף סימן תקנ"א ס"ק ו') כותב שיש מביאים ראיה להקל בזה, מהגמרא (חולין י"ז ע"א) לגבי "בשר נחירה", שלפי דעה אחת עם ישראל במדבר לא היו צריכים לשחוט, אלא היו חונקים את הכבש או השור ואוכלים אותו. והסיבה לזה, כי מה שכתוב בתורה בפרשת אחרי מות "איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במחנה, או אשר ישחט מחוץ למחנה. ואל פתח אהל מועד לא הביאו" (ויקרא י"ז ג-ד), הסבירו שזה מדובר במוקדשים, כלומר בקרבנות שהקדיש אותם. אבל במה שלא הקדיש אותם יכול לאכול בשר נחירה. השאלה היתה בימי יהושע בן נון שנכנסו לארץ, ונשתייר להם מהבשר הזה, האם מותר להם לאכול אותו או לא? הגמרא נשארה בספק בזה. אבל בדבר של דרבנן נוכל לסמוך להקל, וככה משמעות דברי הרא"ש שם (סימן ג'). וא"כ אותו הדבר כאן. וגם האיסור לאכול בשר בשבוע שחל בו זה גם לא דרבנן אלא רק מנהג בלבד, שהרי מדין הגמרא (תענית ל' ע"א) אסור רק בסעודה המפסקת, וא"כ מה שנשתייר מותר באכילה. **הרב זיון ע"ה** בספר המועדים בהלכה¹⁰ (עמ' שד"מ), כותב על השאלה הזאת: "**הרב ברכי יוסף הביא ראיה מפתיעה מהגמרא בחולין לגבי בשר נחירה, אבל אין הנדון דומה לראיה**". ולא הסביר מדוע. **הרב עובדיה ע"ה** (ש"ת יביע אומר ח"י חאו"ח סימן מ') כתב תשובה בזה¹¹, ולא הסביר את הכוונה בזה, כי הוא לא חייב להסביר דברי הרב זיון, אבל גם לא הזכיר אותו. ואני מצאתי בירחון "צפונות" (קובץ י"ב עמ' כ"ה), שהביאו דברים שכתב **הרב צבי הירש לוין ע"ה** (בן דורו של הרב חיד"א)¹², ושם הוא הביא ראיית הרב חיד"א ודחה אותה, כי בשר נחירה היה מההתחלה מותר, ומה שנשאר ספק אם מותר או לא, אבל כאן המטרה שלא להתענג בשבוע הזה, וכי בגלל שנשאר מהשבת יהיה מותר להתענג! לכן אסור לאכול את זה. וכתב: אני מתפלל על חכם גדול שכמותו שמביא ראיה כזאת. עד כאן. אבל צריך להביא בחשבון, שגם כאן זה לא ממש איסור להתענג אלא רק מנהג בלבד, וגם זה שיריים מהבשר ולא שמתענג מחדש.

ראשי תיבות **טבע**. אתם עושים לי טובה?! אתם אפס אפסים, מה זה טבע?! בזמנו רבי יהודה הלוי אמר: תגידו לי מה זה הטבע שיש לו חכמה כ"כ?!

9. הרמב"ם כתב על הגלגל, כי בזמנו חשבו שכל הכוכבים נמצאים בגלגל אחד שמסובב אותם, אבל היום ידוע שאין גלגלים וכולם עפו כבר... וכמו שכותב המלבי"ם (בהקדמתו לספר יחזקאל).

10. זה ספר נחמד מאד, והוא לא מאריך אלא הכל בקצרה.

11. השבוע למדנו את זה, אבל עוד לא גמרנו את התשובה.

12. הוא היה רב ראשי בברלין. הבן שלו היה קצת משכיל, והוציא ספר וקרא לו "בשמים ראש" ע"ש הרא"ש (שכאילו נכתב על ידו). הוא עשה לו למטה פירוש "כסא דהרסנא", ובאו חכמי הדור וכתבו שהוא הפנים והוא החוץ, הוא בעל בשמים ראש והוא בעל כסא דהרסנא. הסטייפלר כותב שהמחבר תלמיד חכם אבל אין לסמוך עליו, וצריך לבדוק את הדברים שכותב שם (עיין בספר ארוחת רבנו ח"א עמ' רפ"ה, ובספר קריינא דארתא ח"א סימן פ"א).

אבל אסור להוציא עליו לעז, כי אחר הכל מסכן, הוא בן של תלמיד חכם גדול. (וע"ע בספר אסף המזכיר ערך בשמים ראש, ובחברת אור תורה אייר תשנ"ג סימן ק"א).

חצות" (אבל מה שכתבו שזה יהיה בלילה זו טעות, אלא זה יהיה ביום). ואולי בלי נדר נקרא שם קינה "**ציון הלא תשאלי לשלום אסיריך**", של רבי יהודה הלוי. בירושלים אין רחוב על שם רבי יהודה הלוי⁵, ונתנו לו כמה מדרגות ליד הכותל המערבי, שנקראות "מעלות רבי יהודה הלוי" (אני לא מכיר אותם אבל מסתמא נראה את זה). אנשים לא יודעים מי זה רבי יהודה הלוי, ולא יודעים שהקינה שלו "ציון הלא תשאלי" שזה מליונים. הקינה הזאת הרימה את יהדות אשכנז שהיו ישנים בגלות, עד שהיעב"ץ כותב: שכחנו שיש בית המקדש ושכחנו מהכל, אנחנו נמצאים בסוף העולם בחושך ובאפילה, במקום שאין נבואה ולא כלום, ולא כמו אחינו הספרדים שנמצאים בסוריא וכדו', וקרובים למקום של הנבואה (וע"י בהקדמתו לסידורו דף י"ג ע"א). **האשכנזים קראו את הקינה הזאת בכל תשעה באב, וזה נתן להם התעוררות לעלות לארץ ישראל**. וכי לא מגיע לו רחוב בירושלים?! איזו טפשות. בתל אביב עשו רחוב על שמו, אבל הוא לא נקרא "רבי" בשבילם, אלא "רחוב יהודה הלוי", כאילו הוא חברותא שלהם, הכסילים והבווערים האלה. לכן בלי נדר אם נלך לשם, נקרא את זה.

הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל

ד. היום פטירת **הגאון רבי שריה דבליצקי ז"ל**. הוא נפטר שנה שעברה בליל שבת ב' באב כמו היום, בן תשעים ושלוש. ראיתי בשמו, על מה שהאשכנזים נוהגים לומר בסוף החנוכה "**חזק חזק ונתחזק**", שזו טעות, וצריך לומר ונתחזק בקמץ, כי זה סוף משפט. ובכל מקום אומרים ככה, כמו "כי על כל יתגדל" (דניאל י"א ל"ז). אמנם תמיד אמרתי שצריך לומר ונתחזק בפתח, כי כתוב בפסוק "חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו" (שמואל ב' י"ב), אבל הוא אומר שיותר נכון בקמץ, כי זה סוף משפט, ובפסוק יש המשך שם. לכן זו הקריאה הנכונה, "חזק חזק ונתחזק", שילמדו את זה לחומש הבא בע"ה.

יום ו' באב מחזק את האמונה של עם ישראל

ה. לפני חמשים שנה, **ביום ששה באב תשכ"ט**, היה מאורע גדול מאד, שכל העולם רעש וגעש מזה. שלושה טייסים שקוראים להם "**אסטרונואטים עלו לירח**", וזה היה דבר פלא פלאים⁶. אבל באותו הזמן היה לי ספר תולדות תנאים ואמוראים, וכתבתי בגליון שם: **לקיים מה שנאמר "ואם בין כוכבים שים קנך"** (עובדיה א' ד'). איך אפשר להגיע לכוכבים? הנה היום אפשר להבין את זה. ומה זה שים קנך? תשלח חללית למאדים ולירח. אבל בהמשך כתוב "משם אורידך" (שם), יורדים משם. באותו הזמן, **הרב ניסן פינסון ע"ה** אמר לי: **אחרי כל הנסיגות האלה, יראו שהמקום הטוב ביותר לחיות בו זה כדור הארץ, כי בירח אין אויר ולא מים ולא כלום**. פעם ראו בניינים גדולים שם, וחשבו אולי זה כלבו-שלום או מגדל אייפל... אבל ראו אח"כ שזה הרים וגבעות בלבד, ואין שם כלום. מה הרווחנו מזה? קודם כל, מצאו את זה בפתח אליהו: **ובראת שמיא וארעא ואפקת מינהון שימשא וסירהא וכוכביא ומזלי, ובארעא אילנין ודשאין וכו'**. וא"כ בשמים אין אילנין ודשאין וכל הדברים האלה. ועוד הרווחנו מזה, פעם בחו"ל היה סטודנט יהודי אחד שההורים שלו עמדו להתגרש, והיה חוק שהיהודים שמתגרשים עושים גט ע"פ התורה (עד שבא בורגינה ובלבל את הכל. סנחריב בבלב את העולם, והוא בבלב את תוניסיה...). הוא רצה להכיר את הרב שמסדר גיטין, ובא **לאבא ע"ה**. התחיל לדבר איתו, וסיפר לו שבלימוד המדע באוניברסיטת "ליסי-קרנו", למדו שכדור הארץ היה גדול יותר, והירח נקרע ונפרד ממנו עד לגבול מסויים מרחק של 384,000 ק"מ, ואח"כ התחיל להסתובב סביבו הרבה, ואין לו אפשרות לחזור לכדור הארץ. למה הם מפרשים ככה? כי לפי דעתם הכל מתפרש ע"פ הטבע, עד ששקעו במצולות הטבע "טבעו בארץ שעריה" (איכה ב' ט').⁸ ולכן לפ"ח חייב

5. עכשיו קראתי שפעם קבעו שם רחוב על שמו, ובא שוטה אחד בשם מנחם אוסישקין, ובלילה עקר את שם הרחוב וכתב את השם שלו בעודנו חי. בסוף החליטו שהרחוב הזה ישאר על שמו של אוסישקין, וכל מי שישאל: איפה רחוב רבי יהודה הלוי? יגידו לו שאוסישקין גנב אותו...

6. משנת תשי"ט עד שנת תשכ"ט היו כל מיני נסיונות ברוסיה וכדו', ולא הצליחו להגיע לירח, אבל בשנת תשכ"ט האמריקאים עשו והגיעו לשם, ואמרו שזה פלא פלאים. אחד שעלה נקרא ארמסטרונג, ואמר "צעד קטן לאדם צעד גדול לאנושות".

7. באמצע **אבא ע"ה** זרק לו שמות כמו אריסטו ואפלטון וכדו'. הוא התפלא: איך הרב מכיר אותם? אמר לו: אתה חושב שהם לא כתובים בספרים שלנו?! אנחנו מכירים אותם.

8. דוד המלך אומר "אמרת לה' ה' אתה טובתה בל עליך" (תהלים ט"ז ב'), טובתה בל עליך

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוגה ע"י מגוהים מוסמכים מיושבת כסא החמים

אפשר להקל בזה

ז. ובפרט שמדובר על סעודה רביעית, והגמרא רומזת שמצוה לאכול בשר בסעודה רביעית. כתוב בגמרא (שבת קי"ט ע"ב) שרבי אבהו היה רגיל בכל מוצאי שבת לשחוט "עגלת תלתא", עגל משולש בריא וטעים מאד, ולקוח ממנו כוליא אחת לסעודה רביעית. כאשר גדל הבן שלו אבימי, אמר לו: אבא, לא חבל לשחוט עגל שלם בשביל כוליא אחת?! בוא נשמור כוליא מערב שבת ממה ששוחטים לכבוד שבת, ותאכל אותה במוצאי השבת. אמר לו: בסדר, לימדת אותי חסכון... במוצאי השבת עשה ככה. והנה העגל היה ברפת שלו, ובא אריה ואכל אותו. כאשר צריכים לאכול לכבוד דוד המלך צריך לשחוט מחדש, וכי אתה מתקמצן על דוד המלך?! הוא נמשל לאריה (עניין בן יהודיע שם), ושלח את האריה שיאכל את העגל הזה... מכאן רמז שאוכלים בשר במוצאי שבת. ופעם הלכו לרבי שמעון חירארי ע"ה, ואמרו לו על אשה המקשה לילד, שבכל פעם היו לה קשיים בלידה, ואמר להם סגולה לאכול בשר במוצאי השבת. ולא לשחוט מחדש אלא לאכול מה שנשאר מהשבת (וכנראה הסגולה הזאת כתובה בספרים). לכן כיון שיש סגולה בזה, וגם סעודה של דוד המלך, וזה גם המשך של השבת, אפשר להקל בזה. ואולי הרב צבי הירש לויין הבין מדברי הרב חיד"א שכל מה שנשתייר מותר במשך השבוע, ובאמת לא פשוט להקל בזה, אבל בסעודה רביעית אפשר להקל בדבר הזה. הרב עובדיה ע"ה (שם) הביא כמה מקורות להקל, וכתב: ובפרט למי שרגיל לאכול בשר בסעודה רביעית, שיש לו על מי לסמוך בזה. זו ההלכה.

חולה שצריך לאכול בשר בשבוע הזה

ח. אדם עם מחסור בברזל או בדם (שנקרא "אנמיה")¹³, והרופא אומר לו שצריך 13. אדם רגיל צריך להיות עם המוגלובין 14-18 (ואצל אשה פחות מזה). ופעם אמרו

לאכול בשר בשביל זה, מותר לו לאכול בכל השבוע הזה, וכמו דין הגמרא שאסור רק בסעודה מפסקת בלבד. והשנה שחל במוצאי שבת, גם בסעודה מפסקת בשבת מעלה על שלחנו כסעודת שלמה המלך (ש"ע סימן תקנ"ב ס"י). אבל במשך השבוע יש תחליפים לזה. קודם כל, בשר עוף קל יותר, שהרי לא אוכלים בשר בגלל שהקרבנות התבטלו (בבא בתרא ס' ע"ב), והרי בשר עוף אינו עולה על המזבח, ומעולם לא כתוב בתורה "והקריב שני תרנגולים", אלא כתוב שתי תורים או שני בני יונה. ואם אדם רוצה דוקא בשר בקר, יש מתירים לאכול נקניק וכדו', כיון שעבר עליו שלושה ימים. והרי אין קרבן שנשאר שלושה ימים, וכמו שכתוב "והנותר עד יום השלישי באש ישרף, ואם האכול יאכל ביום השלישי פגול הוא לא ירצה" (ויקרא י"ט ו-ז). ולכן מקילים בזה. אמנם מרן (סימן תקנ"א סעיף י') אוסר את זה, אבל בחו"ל בתנוס היה נוהגים להקל בזה (אבל לא בגורבא), וכנראה היו חלשים. ואנחנו לא אכלנו את זה. לכן אם אדם יכול לאכול בשר עוף, עדיף. ואם צריך לאכול בשר בקר, יאכל פסטרמה וכדו' או בשר אחר שעבר שלושה ימים. ואם לא יכול לא זה ולא זה, מותר לו לאכול בשר כרגיל בשבוע הזה.

"אכלו שקדים ותהיו בריאים"

ט. אמנם ראיתי בספר "ארץ נושבת" של רבי אברהם כהן ע"ה (שהיה רב בתלפיות)¹⁴, שאפשר להיות 18-13. והסימן לזה, "יבטח כי יגיד ירדן אל פיהו" (איוב מ"ג). לג-יח, שלוש עשרה עד שמונה עשרה. אבל היום מחמירים יותר שלא יהיה פחות מארבע עשרה. רבי משה לוי ע"ה הגיע למצב כ"כ ירוד בדם, שהמוגלובין שלו היה 5. אמרו לו שילך לעשות ניתוח, ואמר: אני לא הולך, עד שהרב גריינמן יחליט על זה. שאל אותו, ואמר לו לעשות ניתוח. אבל הוא כבר היה חלש, והניתוח החזיק אותו רק שמונה חודשים בעוונות. 14. זה ספר יפה מאד, עם חידושים ומאמרים שונים וכדו'. הוא ראה ספר "מחלב

בזכותך!

לימוד 'בית נאמן' יגיע לעוד אנשים!

בתרומה של 520 ₪
הנך זוכאי להנציה שם
לברכה, הצלחה ולע"נ

בתרומה של 260 ₪
הנך זוכה להיות שותף בהפצה של
500 עלוני "בית נאמן"

לפרטים ותרומות:

052-7120554 | 08-6727523

או באתר: <http://yh4.vp4.me/new>

אפשר לתרום גם ע"י

כיצד לקבל תשבות
עם דרך החזרה
www.yh4.org.il

בית ההוראה כסא רחמים
בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאזזה שליט"א
וענה אלפוניי בבל נשא הילכת

02-5353-383

ספרות
ברפתיג
ואוליה

שעות פעילות: בית המדרש: א' - י' 12:00-24:00 / ו' ו' 12:00-24:00 / ז' 12:00-24:00 / ח' 12:00-24:00

1950 שנים לחזון בן בית המקדש

עם פרופסור מהודו, ושאל אותו: תגיד לי, אתה למדת חכמות באוניברסיטה, אתה נורמלי?! מה אתה מקטיר קטורת לעבודה זרה?! ענה לו: סבא שלי הקטיר, אני מקטיר, והנכדה שלי תקטיר. ואל תשאל שאלות. ירמיה הנביא צועק על זה: "ההימיר גוי אלהים", וכי יש גוי שממיר את העבודה זרה שלו?! "והמה לא אלהים", אפילו שהם יודעים שזה שקר גמור. "ועמי המיר כבודו בלא יועיל", הכבוד של עם ישראל כמו המנוחה של השבת וכדו', ממירים אותה בלא יועיל. מה אתם נותנים לאדם במקום השבת? להסתובב באוטובוס. וראש העיר משלם את הנסיעה הזאת. זה קִשָּׁע שאין כמוהו. זה מה שכתוב שם (פסוק י"א): "כי שתיים רעות עשה עמי, אותי עזבו מקור מים חיים, לחצוב להם בארות בארות נשברים אשר לא יכילו המים". מי שיסתכל בפסוק יראה כתוב בארות באל"ף, והניקוד ב"ל"ת בחולם ואל"ף נחה. לכאורה צריך לומר בְּאֲרוֹת. אבל "בארות" פירושה מעיינות, ואי אפשר לומר שעזבו מקור מים חיים לחצוב להם מעיינות, כי אותו דבר הכל, המקור והמעין והבאר היינו הך. לכן הניקוד שונה מהפשוט. למה שתיים רעות עשה עמי? וכי בגלל שאמרת "בורות" פעמיים זה שתיים רעות?! אלא "בור" פירושו שמכונסים שם מי גשמים¹⁷. הרעה הראשונה, להחליף מעין באר מים חיים עם בור של מי גשמים. והרעה השנייה, שהבור שלהם שבור ומטפטף כל הזמן. וזו כוונת הפסוק: "לחצוב להם בורות" - זו רעה ראשונה, "בורות נשברים אשר לא יכילו המים" - זו רעה שנייה. והרי יש לכם תורה שמכילה כל החכמות שבעולם, שנתנה לישראל כח לחיות במשך אלפיים שנה, אחרי שהיו גולים בכל העולם כולו. וראיה לזה, שבדור שלנו חזרנו לארץ ישראל, וכולם מתחננים ביחד. יש לנו אותה תורה, אותו שלחן ערוך, אותו הרמב"ם, ויש לנו הכל. וכל אחד שחסר לו משהו משלים אותו מחבירו. למה אתם עושים את זה?! לכן "כי שתיים רעות עשה עמי".

בחודש החמישי ימצאונה

יב. אח"כ ירמיה הנביא אומר (שם פסוק כ"ד): "פרה לימוד מדבר, באוות נפשה שאפה רוח, תאנתה מי ישיבנה, כל מבקשיה לא יעפו, בחודשה ימצאונה". מה הכוונה בחודשה ימצאונה? פעם מדינת ספרד היתה חציה ערבית וחציה נוצרית, ומלך ספרד הרשע שהיה בעיר הנוצרית נלחם בערבים וגירש אותם, וכולם נשארו "נוצרים למהדרין". אבל מה יעשה עם היהודים האלה? הוא הכריז בפסח (שנת רנ"ב, 1492 למניינם): עד יום האחרון של אוגוסט, היהודים צריכים או להתנצר או לצאת מכאן בלי כלום. ואפילו ימכרו דברים אף אחד לא קונה מהם, כי הרי הם יוצאים בלי כלום בלאו הכי. היום האחרון של אוגוסט היה ז' באב, והיהודים ביקשו ארחה עוד כמה ימים. הוא נתן להם עוד יומיים, וזה היה תשעה באב בדיוק. ביום הזה היה חרבן בית ראשון, חרבן בית שני, חרבן ביתר, וגם חרבן ספרד. אברבנאל שחי בזמן גירוש ספרד, מסביר בזה כוונת הפסוק: "כל מבקשיה לא יעפו בחודשה ימצאונה", כלומר בחודש שלה חודש אב ימצאו אותם. ויש לי רמז לזה, "בחודש-ה" - בחודש ה', החודש החמישי. אבל אברבנאל לא ידע מה עוד יהיה בעולם, וגם מלחמת העולם הראשונה היתה ביום תשעה באב (בשנת תרע"ד)¹⁸, והיא נמשכה ארבע שנים, ומליוני אדם נהרגו בה. (וגם חרבן גוש קטיף היה ביום תשעה באב). אבל היתה כאין וכאפס לעומת מלחמת העולם השנייה. מתי התחילה המלחמה הזאת? ביום שבעה עשר באלול בשנת תרצ"ט (1 בספטמבר 1939). השנה ביום י"ז באלול זה יום הבחירות, שמונים שנה בדיוק אחרי שפרצה מלחמת העולם השנייה, ואנחנו לא שמים לב לזה. היום איראן עושה מה שרוצה, ואנחנו צועקים ואין מי ששומע אותנו, כי באירופה לא אכפת להם מהיהודים. אבל אין אחד שאומר: אם אנחנו נשמור על התורה ונכבד לומדי תורה ונכבד את השבת, יהיה לנו יותר טוב. הם לא מאמינים בזה. אבל אי אפשר לברוח מהקב"ה, "אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח" (תהלים קל"ט ד). כל דברי ירמיה שם כמו שמדברים על הדור הזה.

שהוסיף שם כללי בריאות ועוד כל מיני דברים מעניינים מאד. ושם (עמ' ס"א) הוא כותב: **השקדים יש להם חשיבות רבת ערך מאד**, השקד מכיל למעלה מעשרים אחוז חלבונים בוני גוף האדם, יותר מאשר מרבית מיני הבשר השריריים, ומכיל חמשים ושלושה אחוז שומנים שנוחים יותר לעיכול, וכן ארבעה אחוז פחמימות, וקצת סוכר (זה לא נורא). תכולה זו של אבות המזון חשובה ביותר, ומספקת מאה שבעים קלוריות לאונקיה. ומכיל שפע חומרי מזון, שחשיבותם רבה ביותר לשמירת בריאות הגוף. ומכיל ויטמין B פי עשרה מבשר בקר משומר. וויטמין B2 פי שתיים מהביצה. ומאריך עוד שם שהשקד בריא יותר מן הבשר. וכותב: **דיה איפוא כמות מעטה של השקד לחולל שיפור ניכר במצב הבריאות.** ומסיים: אכלו שקדים ותהיו בריאים. "שוב אשוב אליך כעת חיה" (בראשית י"ח י), אשוב ראשי תיבות אכלו שקדים ותהיו בריאים... אבל איני יודע אם אפשר לסמוך על הדברים האלה, ואם הרופא אומר לאדם לאכול בשר, שישאל אותו: האם אפשר לאכול שקדים במקום בשר? ואם יסכים לזה אין הכי נמי. בשבוע שעבר הביאו לי "שקדיה", ואיני יודע כמה תוכל לעזור בזה. אבל אם אתה רואה שהדם לא בסדר, אל תתחכם יותר מדי, תאכל בשר וכל מה שצריך בזה.

"מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחוק מעלי"

י. במוצאי השבת הבאה צום תשעה באב, אם לא יבוא המשיח בשבוע הזה. אבל מי יודע?! הרי כתוב (סנהדרין צ"ח ע"א) שהמשיח יבוא בדור שכולו חייב, ואין לך דור שכולו חייב כמו הדור המשונה הזה. בהפטרה של השבת, ירמיה הנביא מדבר על הדור שלנו: "מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחוק מעלי" (ירמיה ב' ה'), מה פירוש כי רחוק? לפני מאתיים חמשים שנה שהתחילה ההשכלה, היו עוד קרובים ליהדות. מנדלסון אבי ההשכלה למד אצל הגאון בעל קרבן העדה, והוא שמר על השבת ועל הכל, רק שרצה ללמוד גם חכמות הגוים, ומזה התדרדר הרבה. אומרים שהוא עצמו עדיין היה שומר, אבל חלק מהבנים שלו התנצרו. ואחרי מאה שנה לא נשארו מצאצאיו רק שלושה יהודים בלבד. נורא ואיום. בואו נעזבו אותו, גם אנשי ההשכלה היו למדנים. אבל אח"כ התרחקו לאט לאט. למשל לפני חמשים שנה היו לומדים חומש עם רש"י בבתי הספר, ופתאום אמרו: רש"י משפיע על הלומדים אמונה ותורה וזה יותר מדי, מי שקורא אותו מרגיש חום ואהבה לתורה. לכן ביטלו את רש"י. ולא רק זה, אלא אלוני המרשעת היתה אומרת שצריך לדלג על ספר יהושע, כי מסופר בו על כיבוש, ואנחנו לא כובשים אלא "ג'נטלמנים", ונזהרים בכבודם של הערבים. תודה רבה...¹⁵ ויותר מזה, היום התרחקו הרבה. לפני חמשים שנה מישוהו העלה בדעתו "מצעד הגאווה" משונה כזה?! מי היה בדעתו דבר כזה?! והיום אדרבה זה דבר פשוט. לדעתי מי שמשתתף במצעד הזה ומתפאר בזה, אסור לצרף אותו למנין, ועדיף להתפלל ביחיד ולא לצרף אותו. על הדבר הזה חייבים סקילה, ואי אפשר לברוח מזה, וכמו חילול שבת בפרהסיא שלא מצטרף למנין, הוא הדין כאן שהאיש הזה אומר בפירוש שהוא מחלל בפרהסיא. לכן צריך להתרחק מהם. ויש "ברכה" אחת של החזון איש, שאמר: "הם גוזרים על עצמם כרת ועירי". כאשר הם הולכים נגד התורה וחיים בחושך ובאפלה, חייבים כרת בגלל איסור נדה, וגם עירי שאין להם ילדים. זה רמז בתפלה, "ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר", תעקר שעושה אותם עקרים שלא יביאו ילדים. אבל אדם שהולך בדרך התורה, יש לו נחת ושמחה, ויש לו בנים ונכדים ונינים. ובליל פסח הוא הנהגה לשמוע שאלות: מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? אבל הם מסכנים ואומללים. לכן ירמיה הנביא אומר להם: מה עשיתם? "מה מצאו אבותיכם בי עול כי רחוק מעלי, וילכו אחרי ההבל וההבל".

במה אתם ממירים את הכבוד של ישראל?

יא. בסוף הוא אומר שם (פסוק י"א): "ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים, ועמי המיר כבודו בלא יועיל". אין לך גוי בעולם שהמיר את אלהיו. ומליוני אנשים בהודו ויפן וסין וכדו', כל אחד והאלוה שלו¹⁶. פעם פרופסור אחד מכאן, נפגש הארץ של חכמי ארם צובה, ורצה לתרץ כמה מהקושיות שלהם, לכן קרא לזה "ארץ נושבת", כלומר אני מיישב את הקושיות שלכם (ארץ - ארם צובה).
15. כאשר אנחנו תוקעים בשופר באלול, היא אומרת שזה מפריע לערבים לישון, וכאשר המואזין שלהם צועק שמגיע זמן התפלה של חצות הלילה, אין בעיה בזה. זו טפשות שאי אפשר לתאר אותה.
16. יש כאלה עובדים "בודהא", שזה בן אדם. פעם גדלו לו שמונה שערות, וראיתי כותרת בעתון בחו"ל "לכבוד שמונה שערותיו של בודהא", ימ"ש וזכרו. אחרי שהוא מת, מחפשים בודהא אחריו. הביאו בחור אחד, ואמרו: זה חליפתך זה תמורתך...

17. בג'ר'בא היה ככה, בכל בית היה מאג'ל (בערבית), ופירושו בור של מי גשמים, ובחורף יורדים גשמים שם, עד שזה מתמלא ולוקחים משם. ולפעמים באמצע הקיץ נגמר להם, ולוקחים ממי שיש לו בור גדול יותר בתשלום.
18. אי אפשר להבין למה התחילה המלחמה הזאת. פעם קראתי בספר של רבי אברהם טובולסקי, "והסר כעס מלבך", שבלייל תשעה באב תרע"ד הקונסול של גרמניה התקשר לקונסול של מדינה אחרת, ובאותו ערב השפחה שלו בישלה לו דגים שרופים, והוא היה כועס ורועש ובל מצב רוח, אמר לחבירו: מחר נתחיל מלחמה...

שייכנה במהרה בימינו אמן

ה' הפוך לכם לחזור בתשובה

ככה הפוך את לב עם ישראל. רוב המנהיגים של המדינה הם באו משם (ולא צריך להזכיר שמות), ושם עקרו להם את הכל, לכן הם נשארו עם כפירה איומה ולא רוצים להאמין, ואפילו להזכיר שם שמים זו סכנה אצלם²⁰. אבל שנה אחר שנה היו להם בעיות ורוסיה נפלה²¹. **"ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם"** (מלאכי'ג' כ"א), אפר בגימטריא רוסיה. וגם כל אלה שנלחמים בתורה זה הסוף שלהם, הם יילחמו ואח"כ "יעלו בתוהו ויאבדו" (איוב'י"ח). לכן לא צריכים להתייחס אליהם, שינבחו כמה שירצו, וכי נוכל להחזיר אותם?! אין לנו כח לזה. אנחנו צריכים להתחזק ולהוסיף בשמירת השבת וביהדות ולהעביר שיעורים, ומהשמים יחזירו אותם לדרך הנכונה.

"ככבשים לטבח הובלו"

יד. ליל תשעה באב אחרי תפלת ערבית, האשכנזים אומרים קינה "אז בחטאינו חרב מקדש", ומי שחיבר אותה כנראה רבי אלעזר הקלירי. היא מיוסדת ע"פ שנים עשר מזלות, ועל כל מזל כותב משהו אחר. המזל הראשון טלה, וכתוב שם: **"טלה ראשון צועק במר נפש, על כי כבשיו לטבח הובלו"**. זה לשון מליצה על שישראל היו בעוה"ר כמו כבשים מובלים לטבח, ולכן מזל טלה שכביכול הוא האבא של כל הכבשים בעולם צועק במר נפש. אבל פעם תלמיד חכם אחד (חבורת אור תורה אב תש"ן סימן קנ"ד) העיר שלא יתכן לומר "כי כבשיו", וכי אנחנו הכבשים של טלה?! הרי אין מזל לישראל (שבת קנ"ו ע"א). לכן הנוסח הנכון "ככבשים לטבח הובלו". (וע"ע שם אלול תש"ן סימן קס"ז ועמ' תתע"ז). אמרו לו: איך אתה מגיה את הקלירי?! אבל מצאנו דבר כזה²². ויש דברים שהם עיקרי

20. הם אמרו: האמריקאים טפשים וכותבים על הדולר "באלקים אנחנו בוטחים", אבל אנחנו לא חסר לנו כלום, והכל ע"פ הטבע.

21. חכם אחד כתב שבשנים האחרונות לפני שרוסיה קרסה, היו שנות רעב ואנשים קמים בארבע בבוקר (או לפני כן), ומחכים בתור לקבל פיתה, וכל אחד מקבל רק פיתה ולא יותר מזה. פתאום נגמרו הפיתות, והם נשארו בסוף. אמרו להם: תבואו עוד שעה-שעתיים. שאלו: מה הרעב הזה? הרוסים אמרו מלה ברוסית "פורס מייג'ור", ופירושו כח עליון שאי אפשר להתמודד אתו.

22. פעם שאלו את הרב משה פיינשטיין ע"ה (שו"ת אגרות משה חיד"ח ח"ג סי' קי"ד וקט"ו) על מיישה שהוציא ספר מכתב-יד מיוחס לרבי יהודה החסיד (בעל ספר חסידים), ושם כתב

יג. אנחנו מסיימים בהפטר (שם ד', א'): **"אם תשוב ישראל נאום ה' אלי תשוב"**, מה הפירוש אלי תשוב? הרמב"ם (פ"ז מהלכות תשובה ה"ז) מסביר הכוונה: אם תשוב ישראל נאום ה' בי תדבק, וממילא איראן תישבר ורוסיה תישבר, ולא תפחד משום מדינה ואומה בעולם. מי שלא מאמין בזה, יראה איך ה' הפך את רוסיה הקומוניסטית¹⁹. וכי הוא לא יכול להפוך את הדעות של היהודים כאן שבזים לתורה לשבת ולצניעות?! בוודאי שיכול להפוך אותם. "ירוע כבירים לא-חקר יעמד אחרים תחתם" (איוב ל"ד כ"ד). צריך לדעת כמו שהפך את רוסיה הענקית,

19. השבוע קראתי ספר על הרב יצחק זילבר זצ"ל, משהו מדהים. זה בן אדם שחי ברוסיה בזמן הקומוניזם, ושם היו מחייבים ללכת לבית ספר וללמוד שם. הוא היה מורה בבית הספר, וחייב לכתוב ולנסוע בשבת. אבל עשה הכל ולא כתב ולא נסע בשבת. פעם המפקח בא בשבת, והיה צריך לכתוב משהו על הלוח, אז קרא לגוי אחד שיכתוב את זה. שאלו אותו: למה אתה לא כותב? ענה להם: היד שלי חלשה. הוא מסר את עצמו על השבת. ואותו הדבר גם הבנים שלו. פעם (בשנת תשי"ג) הוא היה בכלא על עלילה של שטות על אגרות חוב, וכשהגיע פורים התחיל לקרוא מגילת אסתר, ואח"כ בירך "הרב את ריבנו והדן את דיננו". היה על ידו יהודי אחד, ואמר לו: תגידי לי, מה אתה מבבל את המחץ עוד מעט סטאלין הורג את כל הרופאים היהודים בעלילה שהעליל עליהם, וכל ששה מליון היהודים שם יעביר לסיביר וימותו ברעב ובקור, מה אתה אומר "הרב את ריבנו והדן את דיננו", איך אתה בטוח בזה?! אמר לו: כמו שכל הקללות התקיימו ככה גם הברכות יתקיימו. אמר לו: אתה מג'נון, סטאלין לא יתן לנו לעלות לארץ. כתוב בתורה "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת" (דברים ד' ל), איך "ושבת"? סטאלין לא מרשה לנו את זה. השוטה הזה חשב שסטאלין יחיה לעולמים (סטאלין בגימטריא מאה וששים, אולי יחיה מאה וששים שנה עד שיתפגר...). והנה שבוע אחרי פורים, סטאלין מת בשבץ. הוא היה מזהיר את כולם: מי שיבוא בבוקר וידפוק על הדלת שלו, הוא יקח רובה ויהרוג אותו על המקום. ומי היה יכול לדבר אתו?! זו סכנה ממש. באותו היום שקיבל שבץ, אף אחד לא ידע מזה, כי אי אפשר להכנס אליו. כולם חיכו הרבה, "ויחילו עד בוש" (שופטים ג' כ"ה). והנה בשעה שבע בערב, אמרו: בואו נראה מה שלומו של "שמש העמים" (ככה קראו לכן-הבלעל הזה). וראו שהוא שוכב מת, "והיתד ברקתו" (שם ד' כ"ב). אבל אצלו לא היה גם יתד, ואין לו כלום. כל הגזירות על הרופאים התבטלו, וכל היהודים נשארו שם. אתה רואה שה' יכול להפוך את העולם.

ביד לאחים מתפללים על

ט"ו באב, שעת רצון מיוחדת של פעם בשנה לרווקים ולרווקות!

"לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב ויום הכיפורים" ביום שישי הקרוב, ט"ו באב יעלו עשרה תלמידי חכמים שליחי יד לאחים לציון של התנא ר' יונתן בן עוזיאל בעמוקה ויעתירו עבורכם לזיווג הגון בקרוב.

למסירת שמות רווקים/ות חייגו ליד לאחים:

או כנסו לאתר www.yadlachim.co.il | 1-800-620-640

"אין לך מצווה גדולה כפדיון שבויים" (רמב"ם) | גדולי הרבנים קבעו "יד לאחים מקיימים מצוות פדיון שבויים"

לעילוי נשמת
מ"ד החה"ש
רבי פריץ
סברסה בן
זכיה חזקיה

לעילוי נשמת
בחיירי רפאל בר כמנה
ל"ע ל"ג חשון התש"ב
תיה תראכי בת אשיה
ל"ע ה' אדר תש"ז
תנצב"ה.

להצלת יום חור,
דניאל בוכריס, יונתן
מאנו, חיבה סופר
וכדירי בוכריס וב"ב.

לעילוי נשמת
יוסף חי כהן
בן מסעודה

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

טלית ותפלין. וגם בג'רבא נהגו ככה (ברית כהונה מערכת הת"ו אות י"א)²⁷. וגם הבן איש חי (ש"א פרשת דברים אות כ"ה) כותב כיצא בזה. אמנם בימינו הרב עובדיה ע"ה נהניג כמעט בכל ארץ ישראל להתפלל בטלית ותפלין (שו"ת יחווה דעת ח"ב סימן ס"ז, וחזון עובדיה-ד' תענית עמ' שס"ז)²⁸, ולכן זה מנהג רוב העולם כאן בארץ. וככה הנכון בזה. אבל אם אדם שלא מתפללים בטלית ותפלין, שיניח בבית ויתפלל שם, ואח"כ יבוא לשמוע ולקרוא את הקינות.

האם דאגת ביום החרבן? הרגשת משהו על זה?

יח. צריך לקרוא את הקינות בהבנה, ולא לבלע אותם. אם אדם לא יודע עברית, הוא לא מבין את העומק שיש בהם, ולא מרגיש כלום. יש קינות על גירוש ספרד, ויש קינות על האנקויזיציה, ויש קינות על אלף וחמש מאות משפחות שנהרגו בימי בנו של רבי שמואל הנגיד²⁹. אתה קורא ומרגיש את הכאב של עם ישראל. לא כמו אדם שבא לבית הכנסת ובקושי קורא "איכה", בשבע וחצי הולך הביתה, ומשחק "שחמט" עד מנחה... אחרי מנחה קורא "נחמו"³⁰. ולא רק זה, אלא מיד אחרי ערבית משמיע זמרה, כי השנה תשעה באב דחוי. אבל אתה לא מרגיש בזה כלום. בבוקר בכית?! הורדת דמעה?! הבנת מה שכתוב בקינות? לא הבנת כלום. וכי זה מה שחסר לך לשמוע זמרה?! שיהיה יום אחד בלי תזמורת. אמנם כתוב במשנה ברורה (סימן תקנ"ח שער הציון אות ד') שאפשר להקל לשמוע שירים אחרי תשעה באב דחוי, אבל שם מדובר בלילה שלפני החתונה, שבתשעה באב דחוי אפשר להקל בזה. האם דאגת ביום החרבן? הרגשת משהו על זה? לא הרגשת כלום. על מה אתה שמח ושר עכשיו?! עוד לא הגיע המשיח. לכן אדם צריך לעשות כל דבר בחכמה. ולא יתכן שהבן יראה את אביו, בבוקר קורא את הקינות כמי שכפאו שד, ואח"כ במנחה אומר "נחמו נחמו", עושה הבדלה ואוכל אבטיח, ומתחיל בתזמורת. צריך להרגיש את החרבן הנוראי שהיה בארץ ישראל, חרבן ברוחניות וחרבן בגשמיות³¹.

הנחמה שבסוף הקינות

יט. נאמר כמה דברים של נחמה. במנחה אומרים "מנחם ציון בבנין ירושלים", מפני שאין חותמים בשתיים. בקריאת הקינות צריך לדלג על כל הנחמות. כך כותב הפרי חדש (בליקוטים סימן תקנ"ט ס"ה), וזה נכון. לכן אם תראה קינה שיש בסופה נחמה, תדע שהיא לא חוברת בשביל תשעה באב, אלא בשביל השבתות שלפני תשעה באב, שבת "דברי" ושבת "שמעו" ושבת "חזון". אבל בתשעה באב עצמו לא אומרים נחמה, כי לא יתכן שתאמר נחמה ושוב פעם תבכה, "נחמתי מעיקרא", אין דבר כזה.

באיזו תפלה אומרים "נחם"

- כ. אנחנו אומרים "נחם" רק במנחה בלבד. ומרן בבית יוסף (סימן תקנ"ז) מעיד שהמנהג ככה. ויש כאלה אומרים שבשולחן ערוך (שם ס"א) כתב סתם: "אומרים נחם בתשעה באב", ויש עדות של הרב חיד"א (ברכי יוסף שם סק"א) שבירושלים
- 27. פעם בחור מהישיבה בא למושב ברכיה, והתפלל: אנחנו בכסא רחמים עושים מניין בתשעה באב, וכאן אני לא מוצא מנין. אמרו לו: אדוני, תפתח ספר ברית כהונה שמביא שם כל מנהגי ג'רבא, ותראה שהמנהג ביום תשעה באב להתפלל בבית, ואח"כ הולכים לבית הכנסת לומר קינות בלבד.
- 28. והיה ויכוח גדול בינו לבין הרב משאש בזה. הרב משאש (שו"ת שמש ומגן ח"ב תאו"ח סי' י"ז) אומר שאדרבה לא יתפללו במנין, כדי שירגישו את תשעה באב. והרב אמר: אם הרב משאש רוצה להנהיג כאן מנהגי מראקש, שיעשה חומה בירושלים ויקרא לה "חומת מראקש"... זו בדיחה כמובן.
- 29. רבי שמואל הנגיד היה חכם גדול, והעריבים היו אומרים: אלוקים נתן לו הכל חוץ מהאמונה במוחמד... הבן שלו ירש את מקומו, אבל היה קצת מעריך את עצמו כי גדל בבית של עשירים, ויום אחד הסתכסך עם המלך, עד שהמלך התייר את דמו. וביום שבת תשעה בטבת (בשנת ארבעת אלפים תתכ"ז) פטשו כל העריבים שם, והרגו אלף חמש מאות משפחות רח"ל. (ויש ויכוחים על תאריך השנה).
- 30. אמנם הרב עובדיה ע"ה (חזון עובדיה-ד' תענית עמ' ת"ו) כותב שלא לומר "נחמו נחמו עמי" רק אחרי השקיעה, אבל קשה לו לעמוד בזה, כי האדם רעב מאד.
- 31. היום אם יהודי שעושה משהו לעריבים כל המדינה כולה גועשת, ואם ערבי עושה משהו ליהודים מוותרים לו על זה. ולא עושים ככה. אם זה בג"ץ שקורא לעצמו "בית דין גבוה לצדק", צריך שיהיה צדק לכולם. אבל ישעיה הנביא כבר דיבר על זה, ואמר "צדק ילין בה ועתה וגו'" (ישעיה א' כ"א). אם השופטים שלנו פחדנים שיפסיקו לשפוט, ויש מי שישפוט למעלה, "ומלוך עלינו וכו' בחסד וברחמים בצדק ובמשפט".

האמונה, אחד מהם שאין כח לכוכבים ואין עבודה לזולת הקב"ה, ואי אפשר לומר נגד זה. לכן צריך לעשות תיקון קטן כזה, ובמקום "כבשיו לטבח הובלו" לומר "כבשנים לטבח הובלו", ומדבר על עם ישראל.

1950 לחורבן בית קדשנו ותפארתנו

טו. היום שמזכירים שנות החרבן, כל העולם טועים בזה, וחושבים שהחרבן היה בשנת 68 למנין הגויים. ולכאורה משמע ככה מרש"י (ע"ז ט' ע"א בד"ה כי מעיינת). פעם כתבתי באריכות על זה (עיי' בספר בינה לעתים הנד"מ בקונטרס ברכת החמה עמ' ר"ג). ומי שרוצה להבין את הדברים, יפתח שו"ת המביל"ט (ח"א סוף סימן ב), והרמב"ם בשלושה מקומות (בהקדמתו לחיבור היד החזקה, בפ"י מהלכות שמטה ה"ד וה', ובפ"א מהלכות קידוש החודש ה"ט), ויראה שהחרבן היה שנה לאחר מכן. לכן בשנה הזאת 2019 למנינם, צריך להוריד מזה 69 שנים, וישארו 1950 שנה. אמנם יש דעה אחרת פחות שנה (עיי' בעלון מס' 23 הערה 36), אבל הנה יש לנו את הרמב"ם והמביל"ט שכותבים ככה. וגם ספר מעלות המדות (עיי' בהקדמת המו"ל שם עמ' 7), והגר"א (חושן משפט סימן ס"ז ס"ק ח'), ואורים ותומים (ח"מ סימן ס"ז סק"ג בתומים שם), כותבים ככה. אמנם האשכנזים לא מזכירים את שנות החרבן בכלל, אבל הספרדים שמזכירים כדאי לדייק בזה. מי שלא רוצה שלא יקבל את הדברים האלה, ואנחנו לא רודפים אחרי השני "תקבל את האמת שלי", אבל שאדם ידע שזאת האמת, ובעוד מאה-מאתים שנה יידעו את זה. אם הרמב"ם והאחרונים כותבים ככה, צריך לקבל את זה. (וע"ע בעלון מס' 23 אותיות ל"ז-מ"ה). לכן השנה הזאת היא שנת 1950 שנה לחרבן הבית.

"שירת האזינו" בתשעה באב

טז. בבוקר של תשעה באב, אומרים "שירת האזינו". למה אומרים את זה? הרמב"ם (פ"ג מהלכות תפלה ה"א) כותב שבכל יום קוראים את הזמירות של דוד המלך, אח"כ אומרים ישתבח, ואחרי ישתבח קוראים שירת הים או שירת האזינו³². ויש קהילות שאומרים שתי השירות. זה לשון הרמב"ם. לכן בכל השנה כולה אומרים שירת הים (כי בשירת האזינו רמזים דברים נוראים, ה' ירחם)³⁴, ואילו בתשעה באב קוראים שירת האזינו. אבל לא לבטל שירת הים לגמרי, אלא באמצע התפלה אומרים שירת הים, ואחרי התפלה קוראים שירת האזינו.

הנחת תפלין בתשעה באב

יז. לגבי הנחת תפלין, מרן (סימן תקנ"ה ס"א) כותב ע"פ הראשונים שביום תשעה באב לא מניחים תפלין בשחרית. ובחוץ לארץ בכל עדות הספרדים נהגו ככה, ובאים לבית הכנסת כמו ביום חול אבל בלי טלית ותפלין³⁵, עד מנחה. אבל ע"פ הפוסקים המקובלים צריך להתפלל שחרית בטלית ותפלין. לכן אבא ע"ה היה מתפלל שחרית בבית³⁶. וגם אני נוהג בלי נדר להתפלל בבית עם

- על קטע בתורה בפרשת חקת "אז ישיר ישראל את השירה הזאת", שהוא נכתב בימי דוד המלך. הרב פינשטיין כתב שאסור להדפיס את זה, כי זה משובש. ומי שהעתיק את זה הוסיף מלים מלבדו. אמרו לו שיש ספר קבלה ידוע "ספר ציוני" (ומהר"א מזכיר אותו), שכותב ג"כ בשם ר' יהודה החסיד כדברים האלה. אמר להם: לא יעזור לא ציוני ולא נטורי קרתא... צריך להשמיט את זה. ושמעו בקולו. (וע"ע בעלון מס' 49 אות י"ב).
- 23. אף פעם לא ידענו את זה, וחשבנו שתמיד קראו שירת הים לפני ישתבח. אבל הנה בימי הרמב"ם היו קוראים את זה אחרי ישתבח. מה הסיבה לזה? כי ישתבח חוזר על הזמירות של דוד המלך, ולאחר שגמרנו אותם מברכים ברכה אחרונה של ישתבח, ולפני יוצר אומרים או האזינו או שירת הים.
- 24. גם רמזזה שם מלחמת העולם השנייה, נורא ואיום. ואפילו הטלר ימ"ש רמוז שם: "הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי" (דברים ל"ב ל"ד), כמס עמדי עולה כמנין הטלר. המפרשים שם אומרים שכמוס עמדי זה הפתח והנחש, וכמו שכתוב לפני כן "ראש פתנים אכזר" (שם פסוק ל"ג), והוא הטלר ראש פתנים אכזר. ויש שם עוד דברים נוראים.
- 25. בלי טלית, כי כתוב "בצע אמרתו" (איכה ב' י"ז), והכוונה בזע פורפירא דיליה (איכה רבה פ"א פ"א).
- 26. אבל היה מתפלל בהנץ חתמה, כי לדעת המשנה ברורה (סימן ג"ח בבאור הלכה בד"ה ומצוה) אם אדם מתפלל בהנץ מותר לו לכתחילה (אם אין לו מנין בנץ) להתפלל ביחוד. וככה דעת החזון איש (פאר הדור ח"ב עמ' ל'). אבל היום מי יכול לעשות כדבר הזה אחרי שעיף מהתענית?! פעם היה תלמיד חכם ברדיו ביום תשעה באב, שהיה מדבר על החרבן, והוא אומר "יוחנן בן קורח". אבל איזה קורח?! זה יוחנן בן קרץ. אנשים לא מכירים כלום. אם זה בלי ניקוד תפתח את המקורות בירמיה (מ"ח ועוד), ותראה כתוב "קרץ". צריך ללמוד את זה.

אומרים נחם בכל התפלות. אבל אין לנו הוכחה שמרן ביטל את מנהג העולם. ולכן במקום שנהגו לומר רק במנחה, ימישכו בזה³². ואנחנו נוהגים כאן ככה. ומי שמתפלל בירושלים, ישמע בקול מרן החיד"א ויאמר "נחם" בכל התפלות.

אנחנו מאמינים באמונה שלמה בביאת המשיח

כא. הרב מרדכי אליהו ע"ה סיפר סיפור נפלא מאד (ואיני יודע מה המקור שלו). פעם הרב חיד"א ע"ה היה באיטליה³³, וראה שהנשים ביום תשעה באב אחר הצהריים מקרצפים ומנקים ושוטפים את הבית. אמר להם שאסור לעשות ולנגוע במים עד הערב (ש"ע סימן תקנ"ד ס"ז). וקיבלו דבריו. לאחר מכן היה הולך בדרך, והנה הוא רואה שתי נשים מדברות ורומזות עליו: "הנה הגאון". והיו מדברות באיטלקית. הרב לא הבין, ושלח את השליח לבדוק מה אומרות עליו. השליח הלך, ואמר לו: הן אומרות עליך שאתה לא מאמין במשיח. התפלא: מה עשיתי? אמר לו: הן אומרות שעד עכשיו בתשעה באב אחר חצות, היינו

32. ראיתי כתוב שר' צאלח מנצור ז"ל הדפיס את הסידור של תשעה באב, הלך ושאל שני רבנים על זה, אחד מהם רבי אפרים כהן (הוא היה מקובל גדול, ונפטר בשנת תשי"ז), ואמרו לו: תדפיס נחם רק במנחה בלבד.

33. ידוע שבסוף ימיו נפטר בליוורנו שבאיטליה, והביאו אותו לא"י אחרי מאה חמשים שנה.

שוטפות ועושות הכל, ומאמינות שברגע הזה נולד המשיח. וזה ע"פ הירושלמי (ברכות פ"ב ה"ד). ואתה אומר שלא לעשות ככה, סימן שהמשיח לא יבוא ח"ו. אמר לו החיד"א: ככה הבינו אותי?! תגיד להם שיקרצפו וינקו וישטפו ויסיידו ויעשו את הכל, ובלבד שלא יאבדו את האמונה. אסור לאבד את האמונה הזאת. מי שישאל: איך יתכן שיבוא המשיח? תאמר לו: פעם חשבת שרוסיה תפול? פעם חשבת שתהיה לנו מדינה קטנטונת כל שהיא, וכל העדות יוכלו לדבר יחד בעברית?! לא חשבת על זה. אבל הנה הקב"ה עשה את כל זה, "הנה באה ונהייתה" (יחזקאל כ"א י"ב). ככה יעשה אתנו נסים ונפלאות, ויזכה אותנו לביאת המשיח במהרה בימינו, אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים כאן, והשומעים ב"קול ברמה", והקוראים אח"כ בעלון, ה' יתברך ימלא כל משאלות לבכם לטובה, בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד. ותזכו לראות בגאולת ישראל במהרה בימינו, כאשר כל העולם ידע שיש בורא לעולם והוא המנהיג את עם ישראל. אמן כן יהי רצון.

בית הכנסת בית רחמים

ע"ש מורנו הרב מרן הגאון ר' רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל ראב"ד ג'רבה רח' הרב אבוחצירא 20 פרדס כץ בני ברק (צמוד לבר כל)

בס"ד

שיעור

בהלכות אבלות

הננו להודיע שכמידי שנה,

בעו"ה יתקיים שיעור בהלכות

אבלות ביום צום תשעה באב

מפי ראש הכולל מורנו הרב הגאון

רבי רוד עידאן שליט"א

בשעה 17:50

כבית מדרשו

רח' הרב אבוחצירא 20 כ"ב

זמני התפלות:

ערבית מוצ"ש ליל תשעה באב

(שנה בשנה): 20:25

שחרית: 7:30

קריאת איכה ואיוב לאחר התפלה

(שחרית מנצן ראשון בנצ)

מנחה: 18:50

כברכת מנחם ציון בבנין ירושלים

מִן הָרֵב עוֹבְדֵיהָ זַצ"ל הַחַיָּה אֶת הַדּוֹר הַזֶּה

אֲנַחְנוּ קוֹבְעִים אֶת רֵאשׁ חֲדָשׁ עַל פִּי רֵאֵית הַלְבֵנָה, וְזוֹה סִמּוֹל לְעַם יִשְׂרָאֵל שֶׁאֶפְלוּ כְּאֲשֶׁר הֵם יוֹרְדִים וְיוֹרְדִים, הֵם מִתְחַדְּשִׁים מִחֲדָשׁ, וְזוֹה כְּמוֹ הַלְבֵנָה שֶׁסּוֹפֵה הַחֲדָשׁ אֶתְהָ רוֹאֶה אוֹתָהּ נֶעְלַמְתָּ וְאֶתְהָ חוֹשֵׁב שְׂאִין יוֹתֵר לְבִנְהָ רַק חֲשֵׁף וְאֶפְלָה וּמִתְחִיל לְבִכּוֹת... אֲבָל מֵה קוֹרֵה לְמַחְתֵּר? הַכֹּל מִתְחַדֵּשׁ עוֹד פַּעַם. לָכֵן אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַלְבֵנָה: "וְלִלְבֵנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ, עֲטַרְתַּת תִּפְאֶרֶת לְעַמּוּסֵי בְטוֹן, שֶׁגַּם הֵם עֲתִידִים לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ". וְזוֹה מִמֶּשׁ מִפְּלִיא, כִּי כְּשֶׁאֲתָה לּוֹקַח אֶת כָּל הַהִסְטוֹרִיָּה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל אֶתְהָ רוֹאֶה שֶׁהֵם מִיחֲדִים בְּמִינֵם. וְהִנֵּה בְּזִמְנוֹ הַחֲשֵׁמוֹנָאִים כְּמַעַט חֲדָלְנוּ לְהִיּוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, שֶׁבְּאֵי צִדִּיקִים - בֵּית דִּין שֶׁל חֲשֵׁמוֹנָאִים, וּבְרוּךְ הוּ' נִצְלָנוּ. אַחֵר כֶּה בְּזִמְנוֹ חֲרַבְנוּ הַבֵּית הַיְּהוָה נוֹרָא וְאִים, וּבְמִיחָד חֲרַבְנוּ הָעִיר בֵּיתָהּ, מֵה עֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַבֵּיא לָנוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהָקִים אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ. אַחֵר כֶּה כְּשֶׁהִסְתַּיְמָה תְּקוּפַת הַגָּאוֹנִים (וְהָאִינוּ הָאֲחֵרוֹן הַיְּהוָה רַב הַאי גָּאוֹן שֶׁנִּפְטַר בְּשַׁנַּת ד' אֲלָפִים תַּשַּׁצ"ח), מִיָּד שֶׁנִּתְּנִים לְאַחֵר מִן נוֹלַד רַש"י. אֲבָל עֲדוֹן לֹא יָדַע אִיךָ לִפְסֵק הַלְכָהּ, כִּי אֲמַנְם רַש"י פִּרַשׁ לָנוּ אֶת הַגְּמָרָא אֲבָל יֵשׁ סְתִירוֹת בֵּין סְגִיּוֹת לְכָאֵן וּלְכָאֵן [וּבְדוּמָה] אִזְ אִיךָ נִפְסַק? הַבֵּיא לָנוּ אֶת הַרְמֵב"ם. אַחֵר כֶּה נִמְשָׁךְ הַזִּמְנוֹ וְהִגִּיעַ "גְּרוּשׁ סִפְרָד" שֶׁכְּתַבְנוּ עֲלָיו בְּסִפְרֵי הַהִסְטוֹרִיָּה שֶׁהִיָּה כִּי חֲרַבְנוּ הַבֵּית הַשְּׁלִישִׁי, לְמָה? כִּי יִהְיֶה צְרִפֵּת בְּאֶה לְסִפְרָד וְגַם יִהְיֶה אֲשַׁכְּנוּ בְּרוּחוֹ לְסִפְרָד, וְעַכְשָׁו סִפְרָד נִפְלָה אִזְ מֵה נֶעֱשֶׂה? אֲבָל אֲרַבַּע שָׁנִים לְפָנַי גְּרוּשׁ סִפְרָד נוֹלַד מִן [הַבֵּית יוֹסֵף], וְהוּא אֶחָד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִחֲדָשׁ, בְּמָה אֶחָד? בְּשֶׁלַחַן עֲרוּן. אַחֵר כֶּה בְּדוּרְנוֹ כְּמַעַט לֹא נִשְׁאַר כְּלוּם מִיִּהְדוּת סִפְרָד ח"ו, כִּי הִיָּה "אֶלְיָאֲנָס" [הַתְּנוּעָה שֶׁסִּדְּדָה בְּתֵי סִפְרָד כִּי"ח] מִכָּאֵן וְהַשְּׁפֵלָה מִכָּאֵן (וְהַאֲשַׁכְּנוּ עוֹד הַחֲזוּקֵי מַעֲמַד בְּכַח אֲבָל הַסִּפְרָדִים כְּמַעַט וְהִלְכֵנוּ מֵהָ), בְּאֵ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַבֵּיא לָנוּ אֶת מִן הָרֵב עוֹבְדֵיהָ זַצ"ל שֶׁהַחַיָּה אֶת הַדּוֹר הַזֶּה, הַחַיָּה אוֹתוֹ! אִיךָ כְּתַב מְשׁוֹרֵר אֶחָד (שֶׁתְּרַגֵּם אֶת פְּרוּשׁ הַמְשָׁנִית עַל הַרְמֵב"ם [בְּהַקְדַּמַּת סֵדֶר מוֹעֵד]? הַחַיָּה מֵתִים תוֹךְ בּוֹר גְּלוּת, עַל עֲצוּמוֹתָם צִפְד עוֹרָם, כְּלוֹמַר הֵיוּ מֵתִים בְּתוֹךְ בּוֹר הַגְּלוּת עַד שֶׁהָעוֹר שֶׁלָּהֶם נִצְמַד עַל הָעֲצוּמוֹת שֶׁכָּבַר לֹא נִשְׁאַר לָהֶם בְּשֶׁר, "הַבֵּיא בָּהֶם רֹחַ דַּעַת, וְעֲלִיָּהֶם עוֹר בִּינָה קֶרֶם". וְאִם כֵּן תִּמְיֵד הַקֵּב"ה מְשַׁגְּחִים עַל יִשְׂרָאֵל. (גְּלוּיוֹ 43 אוֹתִיּוֹת א, ג, ד').

ילדי גאלה
בית נאמן לילדים
מתוך שיעורו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
גליון 129

המשך מעמוד 8

"תן לי בינה וחכמיה"

לְפָנַי חֲרַבְנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ [הַשְּׁנַי] נִפְגַּשׁ רַבּוֹן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי עִם הַרְשֵׁעַ אֶסְפִּינְיוֹס, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ "תֵּן לִי יְבִנְהָ וְחַכְמִיָּה", שָׁאַל אוֹתוֹ: בֵּן כְּמָה אֶתָּה? עָנָה לוֹ רַבּוֹן יוֹחָנָן שֶׁהוּא בֶן מֵאָה וְעֶשְׂרִי, אָמַר לוֹ: "טוֹב, בְּסִדְרָה". אֲבָל עֲבָרוּ אֲלֵפִים שָׁנָה מֵהַפְּגִישָׁה הַזֹּאת (מֵתִי הוּא נִפְגַּשׁ אִתּוֹ? שְׁלֹשׁ שָׁנִים לְפָנַי הַחֲרַבְנוּ בְּשַׁנַּת שְׁלֹשַׁת אֲלָפִים תַּתְכ"ו, וְעוֹד מַעַט אֲלָפִים שְׁנָה), וְהִיא הַצִּילָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל! וְאֵלּוּ רוֹמֵי עַם אֶסְפִּינְיוֹס וְטִיטוּס וְאֶדְרִינוּס הִלְכוּ וְנֶעְלְמוּ וְלֹא נִשְׁאַר מִהֶם כְּלוּם. (פַּעַם רַבִּי חִיִּים רֹד הַלֵּי זַצ"ל נָסַע לְרוּמָא עִם כְּמָה אֲנָשִׁים, וְהִיָּה לָהֶם שֵׁם מְרִדְרִי שֶׁאָמַר לָהֶם: בּוֹאוּ תִרְאוּ אֶת שַׁעַר הַנְּצִיחוֹת שֶׁל טִיטוּס", אִזְ שָׁאַל אוֹתוֹ רַבִּי חִיִּים (אוּלַי דָּרָךְ מִתְרַגֵּם אוֹ שְׁדַבֵּר אִתּוֹ בְּאֵנְגְלִית): "תִּגִּיד לִי מִי נִצַּח בְּסוֹף, אֲנַחְנוּ הַיְּהוּדִים אוֹ אֲתָם? חֲשַׁב רַבֵּעַ וְאָמַר לוֹ: אֲתָם נִצַּחְתֶּם!). אַחֵר כֶּה רַבּוֹן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי בִּקֵּשׁ עוֹד מֵאֶסְפִּינְיוֹס שֶׁיְבִיא רוּפְאִים שֶׁיִּרְפְּאוּ אֶת רַבִּי צְדוֹק, שָׁאַל אוֹתוֹ: "מֵה קָרָה לּוֹ?" עָנָה לוֹ: "הוּא עִם אֲרַבְעִים שָׁנָה", שָׁאַל אוֹתוֹ: "לְמָה הוּא עִם?" עָנָה לוֹ שֶׁהוּא עִם כְּדֵי שֶׁלֹּא תִחְרַב יְרוּשָׁלַיִם, אָמַר לוֹ אֶסְפִּינְיוֹס: "אֲבָל אֶתָּה רוֹאֶה שֶׁעוֹד מַעַט הִיא תִחְרַב", אָמַר לוֹ: אִם הִיָּה עוֹד אֶחָד כְּמוֹהִי הִיא לֹא הִיָּתֵה נִחְרַבֵת. הִיָּה אָדָם כְּזֶה בְּדוּרְנוֹ לְפָנַי הַשּׁוֹאֶה, רַבִּי מֵאִיר יְחִיאֵל מֵאוּסְטוֹרְבֹצִי (זֶה גָּאוֹן מִקְרָס, אוֹמְרִים שֶׁהִיָּה לוֹ מִחַ מִיָּחָד חֲשֵׁבוֹנוֹת, וְיֵה שֶׁאֲנָשִׁים מִחֲשָׁבִים בְּשַׁעוֹת הוּא הִיָּה מִחֲשַׁב בְּשִׁנְיּוֹת) שֶׁצָּעַם אֲרַבְעִים שָׁנָה. וּבִסְפָר יְחִידִי סְגָלָה כְּתַבּוּ עֲלָיו "הַצִּדִּיק שֶׁצָּעַם אֲרַבְעִים שָׁנָה", לְמָה הוּא עִם? כִּי רָאָה בְּחִלוּם אֶת הַגְּזֵרָה שֶׁתִּחְרַבְשָׁה [הַשּׁוֹאֶה] בְּעוֹנוֹת הַרְבִּיִם, וְלָכֵן עִם שָׁנִים רַבּוֹת עַד שֶׁפָּלוּ הִיָּה עוֹר וְנֶעְצַמְתוּ (וְהוּא נִפְטַר לְפָנַי הַשּׁוֹאֶה), (גְּלוּיוֹ 83 הַעֲרָה 22).

ע.ר.

מה התמונה?

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזו ע"ה

גיליון
129

הלכה נאמנה

(חזון עובדיה-ארבע תעניות עמ' שפ"ב)
מביא הרבה פוסקים שכותבים ככה.
(גליון 122 אות י"א).

ג. בתשעה באב אפטר ללמוד תורה,
ולדעת הרב עובדיה זצ"ל צריך ללמוד
תורה (חזון עובדיה - ארבע תעניות עמ'
ש"ג), כי אין יום כזה שפטורים
מלמוד התורה. אבל צריך ללמוד
דברים שמותרים בתשעה באב, כמו
"מדרש איכה" ששם אפטר לראות
כמה חכמים היו אבותינו, ואפלו
ילדים קטנים ששואלים אותם
שאלות ותמיד היו מוצאים תשובות,
ולראות איך ומה אדראנוס ויהושע
האלה עשו, לכן פדאי לקרא איכה עם
המדרש שלו, וכן אפטר ללמוד פרק
"אלו מגלחין" במסכת מועד קטן.
וכן אפטר ללמוד גם "בית יוסף" יורה
דעה הלכות אבלות, וכן אפטר ללמוד
איוב עם הפרושים, ואפלו שהוא עמק
ולאורה משפיע את הצום מתר
ללמוד אותו. (גליון 24 אות ט"ו).

התפלה שם גלי תפלין. ויש מנהג
אחר, שמתפללים כל התפלה בבית
הקנסת עם תפלין כמו שצריך. ככה
נוהגים חסידי בית אל, וגם בישיבה
עושים כך. ועוד מנהג אחר בזה,
הרמב"ם (פרק ה' מהלכות תעניות ה"א)
כותב: מנהג קצת החכמים בתשעה
באב, שלא להניח תפלין של ראש
אלא רק תפלין של יד. אבל היום לא
עושים את זה. מרן הרב עובדיה זצ"ל
כותב שהמנהג הנכון ביותר כמו חסידי
בית אל, להתפלל כל התפלה בטלית
ותפלין בבית הקנסת. והוא שנה את
המנהגים בירושלים שקלם יעשו
ככה. (עין בשו"ת יחוד דעת חלק ב' סימן
ס"ו ובחזון עובדיה-ארבע תעניות עמ' שס"ז
והלאה). (גליון 122 אות י', ובגליון הנוכחי).
ב. אומרים קדיש אחרי ההפטר, כדי
שלא להפסיק בין קריאת התורה
של השלישי (שהוא מחובת הקוראים)
להפטר. לכן גומר את ההפטר
ואחר כך יאמר קדיש. הרב עובדיה

א. בהנחת תפלין בתשעה באב, יש
כמה מנהגים בזה. יש מנהג שמניחים
תפלין ומתפללים כל התפלה כלה
בבית, ואחר כך הולכים לבית הקנסת
לומר קניות. וככה נהג אבא זצ"ל כי
בבתי-הקנסת בתוסס לא היו מניחים
תפלין בתשעה באב [בשחרית] פדעת
מרן, אבל היה משתדל להתפלל
בהנא, פדעת משנה ברורה (סימן נ"ח
בביאור הלכה בד"ה ומצה) והחזון איש
(פאר הדור ח"ב עמוד ל' וח"ג עמוד כ"ד),
שאם אדם מתפלל בהנא מתר לו
להתפלל ביחיד, כי עדיף הנא ביחיד
מאשר בצבור אחרי הנא [כשואין
מנו בהנא]. ולכן כיון שהיה מתפלל
ביחיד אז היה מתפלל בהנא (ועיין
בשו"ת איש מצליח ח"א סימן ט"ו עמ' ר"ל
והלאה בנד"מ, ובחוברת אור תורה טבת
תשמ"ז סימן ל"א אות א'). ויש מנהג
הפוך, שמניחים טלית ותפלין בבית
הולכים לבית הקנסת ומתפללים כל

חיבה

שמו שם משפחתו שם משפחת תלמידו ודרך לימודו מתחילים באותה אות.

חשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי

חשובות ניתן לענות בזמן בית נאמן 079-9270505 שולוחה 21
(חובה לציין שם וכתובת), אל לשלוח החשובות עד יום שלישי בערב

פתרונות מגיליון קודם:

פתרון החידה: מה שהאב משבח הבן מפתח. היות (האב) גורם לשבחה, ושמן זית (הבן)
מועיל לזיכרון, הוכחה: ה. בן ארצי-תלמים
פתרון מה בתמונה: רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א בקריאת קניות.
הוכחה: מיכאל אהרן דודו - נתבות

למען תספור

ו"ש תקוה לאחריה נאם ה' ושבנו בנינו לגבולם"
רחל אמנו תמיד מגנה [בתחנותיה] על ישראל, "רחל
מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו. כה אמר
ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מידמעה כי יש שֹׁכֵר לפעלתך
נאם ה' ושבנו מארץ אויב, ויש תקוה לאחריה נאם ה'
ושובנו בנינו לגבולם" (ירמיה פרק ל"א פסוקים י"ד-ט"ו). המלה
"מנעי" ראשי תבות מקבץ דחיי עמו ישראל. הקדוש ברוך
הוא אומר לה: אל תדאגי, הם יתפארו לכל העולם ואני
מקבץ אותם, ועוד יגיע הזמן שפקלם יבואו לכאן, וגם אף
אחד לא יפגע בבקר שלך. והנה הנאצים (ימשי"ו) רצו
לבוא לארץ ולהחריב את הכל, ושלא ישאר יהודי אחד
(ב"מ), וגם כהל המערכי והקרחל והקרי האבות שיש
ליהודים בארץ ישראל, לא להשאיר מהם פליט ושריד,
והיה פחד אים ונורא. באותו זמן היה צדיק אחד - רבי
יהודה פתיא זצ"ל, שהיה רגיל לומר תקוה חצות בדרמות,
והוא אסף כמה ממשפחתו ומתלמידיו על יד קבר רחל
אמנו, ואמר לאחד: "אתה תהיה במקום ראובן", ולשני
אמר: "אתה תהיה במקום שמעון", וכך וכו', וכן שנים
עשר שבטים, ולקבדה שלו אמר לה: "את תהיי במקום
רחל אמנו" (קראו לה אילנית והיתה לה חנות "אתא"
כאן. היא נפטרה לפני כמה שנים). והוא קורא ומתפלל
ובוכה, עד שמלא כוס בדרמות ושתה אותו. אחר כך
בשעה שתיים, אמר להם: "תזונו מכם, רחל אמנו עולה
עכשיו למעלה והיא מליצה ומתפללת עלינו בשמים".
זה היה בשנת תש"ב, ואחרי כמה חדשים הנאצים נכנעו
לפני כניסתם לארץ ישראל.

רבי יהודה פתיא כתב ספר מתוק לנפש (פירוש על אדרא
רבא ואדרא זוטא) ובסופו הוא מספר על זה, וכותב: עשינו
הקפות בבקר רחל, ולקחתי כמה מהקבוצה שלי, ואמרתי
לכל אחד אחד אתה במקום ראובן ואתה במקום שמעון וכו'.
ושם כתב דרשה נוגעת ללב. ובסוף הספר כתב פייט מיוחד,
שמתחיל ככה: "וכות רחל, זכר האל, לבנינו הנדודים".
הפייט הזה כל כך מרגש, ובזכות הפייט שלו רחל אמנו
עמדה והתפללה על ישראל, והאויב לא הגיע לשערי
ירושלים. (גליון 133 אות ר').

המשך המדור בעמוד 7

ידע ידע

כמה פסוקים משבצים זהב, וצריך ללמד אותם. (גליון
74 אותיות כ"ג וכ"ד והערה 25, וגליון 122 אות י"ב).
ג. יש לנו שלש הפטרות של "פרענותא", ואחר כך שבע
הפטרות של "נחמתא". התוספות (מגילה דף ל"א עמוד
ב', בדבור המתחיל ראש) כותבים שהסימן לכל הפטרות
הוא: "דשח נוע ארק שדש", מה הפגנה (זה בעברית, לא
באדיש) דש"ח - דברי ירמיהו, שמעו דבר ה', חזון
ישעיהו בן אמוץ, והם תולתא דפרענותא. ואחר כך:
נו"ע אר"ק שד"ש - נחמו נחמו עמי, ותאמר ציון עבדני
ה', עניה סערה לא נחמה, אנכי אנכי הוא מנתמכם, רני
עקרה לא ילדה, קומי אויבי כי בא אויבך, שוש אישׁי בה,
וזה "שבועה דנחמתא". וד"ש זה "דרשו ה' בהמצאו"
ו"שיבה ישראל". והפטרות "דרשו" אנחנו לא אומרים
היום אבל פעם היו אומרים אותה במנהג פצום גדליה,
וגם מרן (בשלחן ערוך סוף סימן תכ"ח סעיף ח') כתב לאמרה,
אך הכף החיים שם (אות מ"ו) מעיר שהיום בארץ ישראל
לא אומרים אותה. ויש כמה עדות וזכו למשל בתוסס
וגם האשכנזים, שאומרים את הפטרות "דרשו". והפטרות
"שיבה ישראל" בפשטות זה שיש לתשובה. (גליון 26
אותיות י"א, י"ד, ט"ו).

א. ביום תשעה באב קוראים "איוב", ולא לדלג את זה.
יש פאלה שקוראים רק את הפרקים של "ויען איוב"
[ולא את הפרקים שקתבו בהם דברי תהיו של איוב],
אבל "ויען" פראשו שנגה על דברי מישוה אחר, וכי
הוא ענה לקירות? אלא שקשה להם לקרא הכל כי
זה ארוך מדי. בגדבא קראו את כל ספר איוב, והיו שם
זקנים שצדעו את כלו בעל פה, וכיון שהיו בגיל מבקר
ולא רואים בעיניהם, אז כל אחד שמגיע תורו לקרא,
קורא את כל הפרק עם כל הטעמים וכל הגעיות וכל
הפלים וכל ה"נסוג אחור" בעל פה, מפליא ומדהים.
ולא רק זה, אלא פאשר שלחו מכתבים אחד לשני היו
כותבים: "קבלתי מכתבך מיום פלוני ופקדתך שמרה
רוחי", כלומר עשיתי מה שאמרתי לי. מה זה ופקדתך
שמרה רוחי? זה פסוק באיוב (פרק י' פסוק י"ב), שאיוב
אומר כביכול לקדוש ברוך הוא, "חיים וחסד עשיתי
עמדי, ופקדתך שמרה רוחי", כלומר שנתת פקדה לגופי
שישמור על הנשמה הזאת עד שיגיע זמנה, וכאלו כתוב
"ופקדתך שמרה את רוחי". וכאן במכתבים מתפנים
הפני: "ופקדתך" - המצוה שנתת לי, "שמרה רוחי"
- רוחי שמרה אותה, שאתה אמרת לי לעשות משהו
ואני עשיתי את זה. זה לקוח מלשון פסוק באיוב, ויש

*6997

WWW.SHUTAF.IM/KR

SHUTAF.IM

שותפים מצ"נ

ימים שלישי-רביעי
ה'ו' במנחם אב (6-7.19)

מרן ראש הישיבה רבי מאיר מאוז:

"התומכים בקרן הצדקה לא ידעו מחסור וצער"

במעמד רב רושם ובהשתתפות אלפים הושקה קרן הצדקה "שותפים" בנשיאות מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאוז שליט"א. התורמים לקרן הצדקה "שותפים" שהקים מרן ראש הישיבה, יזכרו על ידו לברכה וישועה במעמד נשגב של תיקון חצות שייערך ביום חמישי בלילה, אור ליום שישי ח' באב בכותל המערבי. אלפים נכרו לקחו על עצמם יעדים לטובת קרן הצדקה שתסייע למשפחות השרויות במצוקה קשה. ימי המגבית שלישי ורביעי, ה'ו' באב. להצטרפות חייגו: *6997

הרב הזכיר את מאמציו של מרן ראש הישיבה למען הקופה והדגיש בדבריו את העובדה שמי שמסייע ליהודי אחר לעולם אינו מפסיד מן.

במהלך הכנס דיברו גם ראשי המוסדות, שמכירים מקרוב את המצוקות הרבות, והתגייסו לקריאת מרן ראש הישיבה להקמת קרן הצדקה. הרב ברק רייבי שליט"א מאנשיו הקרובים של מרן ראש הישיבה, ריגש את הציבור עם סיפורים מסמרי שיער שהגיעו לשולחנו בשנים האחרונות, וטופלו בכבוד וברגישות. הוא חשף את הציבור לממדי העוני, המצוקה והסבל שהפכו למנת חלקם של משפחות רבות שנשבר מטה לחמם, והם אינם מצליחים לכלכל את ביתם, וזועקים לעזרת אחיהם.

גם הרב ששון טרבלסי שליט"א, חבר הנהלת המוסדות ומקורבו של מרן ראש הישיבה, נשא דברים נרגשים באירוע המיוחד ורתם את הציבור לטובת המערכה החשובה, הציג את הצרכים ואת האתגרים והלהיב את הציבור לקחת על עצמו יעדים גדולים על מנת לקיים את הקרן שהקמתה והצלחתה חשובים מאוד למרן ראש הישיבה שליט"א.

הגאון רבי מרדכי מאוז שליט"א, ראש ישיבת כסא רחמים עמנואל ואחיינו של מרן ראש הישיבה, עורר את הציבור בקריאתו מלב כואב "מי לה' אלי". הרב הבהיר את חשיבותה של קרן הצדקה בכך שראש הישיבה שנחלש מאוד בתקופה האחרונה, הטריח עצמו לבוא פעמיים לשני כנסים של קרן הצדקה, מה שממחיש את החשיבות הרבה שמרן רואה בהקמת הקרן, ואת כאבו הרב נוכח כאבם של המשפחות.

במהלך האירוע נחשף כי מרן ראש הישיבה יתפלל לטובת התורמים והמתגייסים להקמת הקופה הקדושה, וביום חמישי שלאחר ימי ההתרמה, יעלה מרן ראש הישיבה לשריד בית מקדשנו, הכותל המערבי למעמד נשגב של תיקון חצות, שבו יזכרו לתפלה שמות התורמים שהתגייסו להקמת קרן הצדקה.

באירוע מרכזי בהשתתפות אלפים שהתקיים ביום שני האחרון במלון סיטי טאוור ברמת גן, הושקה קרן הצדקה "שותפים" בנשיאות מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאוז שליט"א. במהלך האירוע נטלו על עצמם אלפים מתלמידי הישיבה ובוגריה יעדים כספיים, לקראת ימי המגבית הגדולים שיתקיימו בע"ה בימים שלישי ורביעי, ה'ו' במנחם-אב.

הקרן הוקמה לאחר שנים שמרן ראש הישיבה מטפל במקרים קשים שמתנגלים לפתחו, כאשר הוא עושה מאמץ עצום על מנת לסייע לכל יהודי הפונה אליו, והדאגה למשפחות האומללות טורדת את מנוחתו. כעת, אחרי שנים של עזרה שנעשתה באופן מקומי, החליט מרן ראש הישיבה למסד את הסיוע ולהרחיב את הפעילות על ידי הקמת קרן הצדקה "שותפים" שתסייע למשפחות נזקקות.

במשא קודשו בכנס המיוחד אמר מרן ראש הישיבה לציבור הנרגש שהוא חי בנס, ותלה זאת בזכות החסד. מרן ראש הישיבה הבטיח מפורשות, כי מי שיעזור לקרן הצדקה, יקבל חזרה בכפל כפליים. כידוע שברכותיו של מרן שליט"א אינן שבות ריקם, ולאורך השנים כל מי שהתברך על ידיו ראה במוחש כי ברכותיו מתקיימות אחת לאחת.

דברים אלו מצטרפים לברכה הנדירה בכתב יד קודשו של מרן ראש הישיבה אודות החשיבות הגדולה של התמיכה בעמלי תורה. "מי שתומך באברכים הלומדים תורה מתוך עוני ודוחק" כתב מרן ראש הישיבה במכתבו, "הקב"ה יברך אותו בכפלי כפליים, ולא ידע מחסור וצער כל ימיו".

הגאון רבי צמח מאוז שליט"א מנהלה הרוחני של הישיבה, ואחיו של מרן ראש הישיבה שליט"א, פתח את הכנס בדברי תורה ודיבר בהרחבה על חשיבות הערכות ההדדית, ועל חשיבותה העצומה של מצות הצדקה.

*6997

WWW.SHUTAFIM.KR SHUTAFIM
שׁוּתָפִים מְצִינָנ

ימים שלישי-רביעי
ה'ו' במנחם אב
(6-7.8.19)

מסע הישועות ההיסטורי

של מרן ראש הישיבה
הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א
לכותל המערבי

למען התורמים
לקרן שותפים